

22. marts 2007

Sagsnr.
1101-324995

Dokumentnr.
2007-17903

”Idrætspolitiske initiativer inden for bl.a. folkesundhed, integration og forebyggelse af især ungdomskriminalitet”

Baggrund

I forbindelse med budget 2007 vedtog Borgerrepræsentationen, at der skal udarbejdes en handleplan for idrætspolitiske initiativer inden for bl.a. folkesundhed, integration og forebyggelse af især ungdomskriminalitet. Handleplanen forelægges inden sommeren 2007 med henblik på at kunne indgå i budgetforhandlingerne for 2008.

***

Formål og målgruppe

Københavns Kommunes idrætspolitik hviler på det kulturpolitiske grundsyn som fastslår, at idrætten har en værdi i sig selv, udtrykt i glæden ved bevægelse, leg og samvær.

Den kulturpolitiske tilgang til idrætten udelukker imidlertid ikke, at der også gøres en ekstra indsats for at udnytte idrættens sidegevinster inden for fx integrations- sundheds- eller socialpolitikken. Det er det udgangspunkt der tages i forligsteksten for budget 2007:

”(...) Idrætten kan bl.a. være med til at forbedre folkesundhed og integration samt forebygge mod især ungdomskriminalitet. Parterne er derfor enige om at formulere en ny strategi for, hvordan idrættens vilkår kan forbedres i København.”¹

At arbejde med forebyggelse er en langsigtet proces. Al erfaring viser, at jo før der sættes ind, jo større er sandsynligheden for, at indsatsen lykkes. Derfor er strategien primært rettet mod *børn og unge*. Der er imidlertid en tydelig sammenhæng mellem børns og forældres idrætsdeltagelse, idet sandsynligheden for at barnet går til idræt er meget større, hvis deres forældre er idrætsaktive. Derfor tager de fremlagte initiativer også sigte på at inddrage de inaktive voksne.²

’Strategi F’

Selv om glæden ved at dyrke idræt som udgangspunkt appellerer til børn og unge fra alle sociale lag, er der en markant social skævhed i idrætsdeltagelsen. Både med hensyn til *rekruttering og frafald*.

I nærværende forslag til handleplan på idrætsområdet, benævnt **Strategi F**, er udgangspunktet taget i de københavnske børn og unge, der enten ikke af sig selv finder vej til idrætten, eller som bevidst vælger idrætten fra, fordi den ikke længere passer til dem (frafald). Der er dermed tale om en aktiv strategi der har til formål at modvirke den sociale ulighed i børn og unges idrætsdeltagelse.

Fritid & Idræt

Postboks 217
Flæsketorvet 68
1501 København V

Telefon
33 66 33 66

Telefax
33 66 70 62

E-mail
wibran@kff.kk.dk

EAN nummer
5798009780393

www.kk.dk

Strategi F består af fire udvalgte indsatsområder. Ansvar for implementeringen af den samlede strategi forankres i Kultur- og Fritidsforvaltningen.

I **Strategi F** skal der arbejdes med udvikling af:

- **Faciliteter og aktiviteter**
- **Foreningsudvikling og frivillighed**
- **Facilitering af tværfagligt samarbejde på idrætsområdet**
- **Ferieaktiviteter**

FACILITETER OG AKTIVITETER

Københavns Kommunes idrætspolitik sigter mod, at idrætten er tilgængelig som fritidsaktivitet for byens børn, unge og voksne. Her er udviklingen af tilstrækkelige og gode idrætsfaciliteter det væsentligste styringsinstrument. Med afsæt i dagens idrætsbillede skal de københavnske faciliteter i de kommende år udvikles inden for 3 idrætsrum:

1. *Idrætsfaciliteter som overvejende anvendes af foreninger eller andre organisationsformer (idrætshaller, boldbaner, specialidrætsfaciliteter m.v.)*
2. *Faciliteter som primært er til selvorganiseret anvendelse (havnebassiner, udendørs skøjtebaner, løbestier, grønne arealer til boldspil, (idræts)legepladser osv.)*
3. *Byrummets tilgængelighed (anvendelighed) til hverdagsmotion og dagligdagens fysiske aktiviteter (gode cykelstier og inspirerende stier og grønne områder til vandreture osv.).*

▪ **Flere faciliteter i nærmiljøet**

Nærhedsprincippet er altafgørende for god integration.

Problemstilling

Københavns idrætsfaciliteter udnyttes i dag fuldt ud. Voksne må ofte træne i de sene aftentimer, foreninger får tildelt færre timer end ønsket og en del klubber, fx fodbold- kajak- squash- og klatreklubber, har ventelister. Samtidig indikerer udviklingen i københavnernes deltagelse i idræt og motion, at presset på byens idrætsfaciliteter vil fortsætte med at stige.

Handling

Lokalområdet er fortsat det sted, hvor langt de fleste borgere udøver deres idrætsaktivitet³. Derfor skal udvikling af idrætsfaciliteter i nærmiljøet prioriteres højt. *Rækkefølgeplanen for udbygning af idrætsfaciliteter* indeholder bl.a. forslag om at etablere lokale idrætshaller på Holmen og i Sundbyøster. Desuden prioriteres udvikling af idrætsfaciliteter i samarbejde med folkeskoleområdet, netop for at vægte faciliteter i nærområdet til gavn for især børn og unge.

Økonomi

Der henvises til bilag 1.

▪ **Flere klubhuse og klublokaler**

Som medlem af en forening fastholdes den unge i egen træning sammen med andre.

Problemstilling

Den frivillige forening er karakteriseret ved, at aktiviteten foregår i en social kontekst, klubmiljøet. En af de faktorer der har størst betydning for udviklingen af idrætsforeningen som en sammenhængende helhed – det vil sige fællesskab både *før*, *under* og *efter* træningen – er adgangen til et *samlingspunkt* i form af klubhus eller klublokale.

Handling

Mange af de foreninger der i dag benytter de offentlige idrætsfaciliteter, har ikke adgang til klublokaler. Det gælder især de foreninger, der tildeles træningstid på skolerne. Hvis foreningerne skal kunne modtage og fastholde flere børn og unge – i denne sammenhæng de marginaliserede grupper – skal vilkårene for udfoldelse af klubbernes sociale fællesskab forbedres. Derfor skal der udarbejdes en samlet plan for opgradering af klubfaciliteterne. Det gælder både ved etablering af nye lokaler samt i tilknytning til den igangværende renovering.

Økonomi

Indsatsen indebærer udgifter på **5 mio. kr. årligt** til

- Pulje til etablering af nye klublokaler – 5 mio. kr.

▪ **Aktive idrætsanlæg**

Vi skal skubbe til mange af de unge.

Problemstilling

I de lokale idrætshaller færdes dagligt mange børn og unge uden tilknytning til foreningslivet. De benytter idrætshallen som et *værested* frem for et *aktivitetssted*. En del af disse børn og unge tiltrækkes ikke af – eller har ikke ressourcer til – at gå aktivt ind i foreningslivet.

Handling

Hvis det potentiale, der ligger i, at mange børn og unge tiltrækkes af halmiljøet skal udnyttes, kræver det en aktiv og målrettet indsats. Derfor skal der på udvalgte idrætsanlæg tilknyttes en aktivitetsmedarbejder, der kan formidle kontakten mellem de foreningsløse børn og unge og det lokale foreningsliv. Derudover skal den ansatte have til opgave, i samarbejde

med lokale foreninger, at udvikle aktivitetstilbud som fx ”Åben hal” ”Familedag” og ”Midnatsidræt”. De udadrettede aktivitetstilbud giver desuden mulighed for at inddrage familien som samlet brugergruppe.

For at kunne gennemføre de nævnte aktivitetstilbud reserveres tidspunktet *søndag fra kl. 9 til kl. 13* i otte udvalgte idrætshaller.

Økonomi

Indsatsen indebærer udgifter på **2,3 mio. kr. årligt** fordelt på følgende udgiftsposter:

- Ansættelse af 4 aktivitetsmedarbejdere, der tilknyttes i alt 8 idrætshaller – 1,5 mio. kr. årligt
- Aktivitetsmidler til 8 idrætshaller – 800.000 kr. årligt.

FORENINGSUDVIKLING OG FRIVILLIGHED

Folkeoplysningslovens rammer udgør det grundlag, som den frivillige forening er bygget op omkring. Derfor genfindes idrætsforeningernes struktur (turneringsdeltagelse, hold-, køns- og aldersinddeling og faste træningstider) i de fleste foreninger. Strukturen er ofte en medvirkende årsag til både manglende foreningsdeltagelse og frafald. Derfor er spørgsmålet, om der kan skabes foreninger med en mere opblødt og socialt orienteret aktivitetsstruktur, fx med blandede boldspil, aktiviteter på tværs af aldersgrupper, andre aktiviteter (fx lektiehjælp, værested mm.) og fri ikke-tidsfastsat træning – og hvor der er trænerne og lederne til at igangsætte og gennemføre disse typer af aktiviteter.

▪ **Flere frivillige ledere**

Lederne skal føle, at de er noget værd.

Problemstilling

Det frivillige arbejde er hjørnестenen i foreningslivet. Uden de frivilliges indsats – ingen foreninger. I dag oplever mange foreninger, at det er svært at rekruttere tilstrækkelige ledere. Derfor er der behov for dels at værdsætte og synliggøre deres indsats, dels at understøtte og udvikle frivillighedsarbejdet. Især hvis foreningslivet i højere grad skal kunne tiltrække og rumme nye målgrupper, samt tænke i anderledes aktivitetsstrukturer.

Handling

KFF skal aktivt understøtte foreningernes frivilligrekruttering. For eksempel ved indgå aftaler med seminarer, Institut for Idræt m.fl. om ”obligatorisk frivilligt arbejde i foreninger” i tilknytning til studiet. Derudover skal der sættes fokus på de frivilliges indsatser ved årligt at afholde en frivillighedens dag

på Rådhuset, samt ved at udfærdige en formaliseret skrivelse af den frivilliges indsats til CV'et. Der afsættes særskilte midler til foreningernes frivilligpleje.

Økonomi

Indsatsen indebærer udgifter på **0,4 mio. kr. årligt** fordelt på følgende udgiftsposter:

- ½ årsværk – 200.000 kr. årligt
- Midler til foreningernes frivilligpleje – 150.000 kr. årligt.
- Frivilligdag på Rådhuset – 50.000 kr. årligt

■ **Kurser og særpuljer**

Hvordan gøres det sjovere at være breddeidrætsbarn. De (børnene) skal føle, at "du må godt være her".

Problemstilling

For at sikre at foreningerne bliver mere rummelige - herunder at der tilbydes anderledes former for aktiviteter, som appellerer til en bredere målgruppe, skal de frivillige og foreningerne klædes på til en sådan indsats.

Handling

KFF skal i samarbejde med eksterne partnere, fx Institut for Idræt, seminarier, idrætsorganisationerne, Team Copenhagen m.fl. udvikle uddannelses tilbud målrettet ledere, trænere og foreninger. Kursusindholdet skal være med til at sikre, at trænerne bliver introduceret til nye aktivitetsformer, får de nødvendige pædagogiske redskaber samt bliver "klædt på" til at tænke forældreinddragelse. Kurserne skal ligeledes hjælpe foreningerne med at inkorporere anderledes former for aktiviteter og udvikle den gængse foreningsstruktur.

Derudover skal der oprettes en pulje, som skal motivere og hjælpe foreningerne til at inddrage nye målgrupper. Puljen skal støtte udvikling og opstart af nye alternative aktivitetstilbud, fællesaktiviteter for børn og forældre, aktiv inddragelse af forældre, rekruttering af nye frivillige, udvikling af fleksible flerstrengede foreninger mv.

Økonomi

Indsatsen indebærer udgifter på **1,4 mio. kr. årligt** fordelt på følgende udgiftsposter:

- ½ årsværk – 200.000 kr. årligt
- Kursusafholdelse – 200.000 kr. årligt
- Pulje – 1 mio. kr. årligt

FACILITERING AF TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE

Projektkulturen er en central del af idrætslivet i København. I en række forvaltninger, boligsociale områder og kvarterløft er der afsat midler til rekruttering af inaktive borgere i alle aldre. Mange af projekterne sigter mod, at de ny-aktive skal sluses ind i det frivillige organiserede foreningsliv. Men uanset projekternes kvalitet er det forbundet med vanskeligheder, når projekterne bevæger sig fra projektfasen til driftsfasen (forankring).

- **KFF som idrætskoordinator i nærområdet**

Hvis samarbejdet skal lykkes, skal de vælge hinanden.

Problemstilling

En vellykket indsats rettet mod inaktive børn og unge forudsætter et målrettet samarbejde mellem interessenterne på området. Det drejer sig primært om relevante kommunale forvaltninger, Folkesundhed København, sundhedsplejersker, SSP, gadeplansarbejdere, de humanitære organisationer og den frivillige idræt.

Handling

KFF skal påtage sig rollen som facilitator med ansvar for koordinering og initiering af nye samarbejdsprojekter – primært i nærområdet – og med de frivillige foreninger som omdrejningspunkt. De gode foreninger skal bringes sammen.

Økonomi

Indsatsen indebærer udgifter på **0,2 mio. kr. årligt** til ansættelse af en medarbejder på ½ tid.

- **Samarbejde mellem skole og forening**

Når bare aktiviteten foregår på skolen, så må de etniske piger gerne deltage.

Problemstilling

Når det gælder rekruttering af børn (og unge) til idræt, har skolen mulighed for at spille en central rolle, bl.a. fordi mange børn føler sig trygge i skolemiljøet. Erfaringerne viser imidlertid, at samarbejdsrelationen mellem *skolen* og *den frivillige idræt* ikke altid forløber problemfrit, især på grund af forskellige traditioner, pædagogiske værdisæt og lønnet over for ulønnet arbejde.

Handling

For at udnytte samarbejdspotentiallet mellem *skolen* og *den frivillige idræt* skal der ansættes en medarbejder med en opsøgende funktion. Medarbejderen skal virke som bindeled mel-

lem skolernes idrætskoordinatorer og det lokale frivillige foreningsliv. På heldagsskolerne og i de udsatte boligområder skal der gøres en særlig indsats for at ”bringe idrætten ind” på skolen.

Økonomi

Indsatsen indebærer udgifter på **0,2 mio. kr. årligt** til ansættelse af en medarbejder på ½ tid.

FERIEAKTIVITETER

Børn og unge skal have deres sociale behov dækket. Derfor gælder det om at holde dem beskæftiget via andre sociale relationer end ”gadehjørnerne.

Problemstilling

For mange børn og unge er ferieperioderne ”fri tid” i mere end én forstand. I mange idrætsforeninger er træningen aflyst og skolerne holder lukket. Dermed er mange børn overladt til sig selv.

Handling

Under Folkeoplysnings udvalget afsættes en pulje til foreninger, der ønsker at tilbyde aktiviteter i ferieperioderne.

Økonomi

Indsatsen indebærer udgifter på **0,5 mio. kr. årligt**.

*****

ØKONOMI

De samlede udgifter til **Strategi F** er 10 mio.kr årligt:

Faciliteter og aktiviteter

- pulje til etablering af nye klublokaler – 5,0 mio.kr.
- ansættelse af 4 aktivitetsmedarbejdere tilknyttet 8 idrætshaller – 1,5 mio.kr.
- aktivitetsmidler til 8 idrætshaller – 0,8 mio.kr.

Foreningsudvikling og frivillighed

- ansættelse af 2 medarbejdere på ½ tid – 0,4 mio.kr.
- midler til foreningernes frivilligpleje – 0,4 mio.kr.
- pulje – 1,0 mio.kr.

Facilitering af tværfagligt samarbejde

- ansættelse af 2 medarbejdere på ½ tid – 0,4 mio.kr.

Ferieaktiviteter

- oprettelse af pulje – 0,5 mio. kr.

Bilag 1

Rækkefølgeplan for udbygning af idrætsfaciliteter i København (BR 489/05)

Rækkefølgeplanen indeholder 48 forslag som samlet vil koste i alt knap 1,2 mia. kr. at realisere. Forslagene kommer fra enkeltpersoner, grupper af borgere, idrætsforeninger, organisationer, politikere og Kultur- og Fritidsforvaltningen. Projekterne spænder fra idé over skitseforslag til færdigudviklede projektforslag, der har været behandlet af Kultur- og Fritidsudvalget.

Det betyder, at økonomien for mange af projekternes vedkommende hviler på skøn eller erfaringer fra lignende initiativer. Konsekvensen er, at anlægsøkonomien, herunder også plan- og miljøforhold skal analyseres nærmere før der tages stilling til de enkelte projekter.

Projekterne er vurderet ud fra 5 kriterier: Facilitetsdækning, Mangfoldighed i forhold til brugergrupper og idrætsgrene, Mulighederne for samarbejde og synergi, Økonomisk vurdering af projektet og Andre faktorer. Hvert kriterium er vægtet fra 1 til 3, med 3 som det bedste. Prioriteringen er summen af vægtningen for de enkelte kriterier.

Projekter der tidligere har været forelagt Kultur- og Fritidsudvalget er fremskrevet til prisniveau 2005. Alle projekterne er beskrevet i bilag 2. Nedenfor er projekterne oplistet efter hvor mange point de har fået. Det skal bemærkes, at indenfor de enkelte prioriteter er projekterne ligestillede.

1. prioritet (13 point)

- Skoleidrætshal på Islands Brygge Skole – 37 mio. kr.
- Skoleidrætshal i Ørestad Syd – 45 mio. kr.
- Udbygning af Sundbyøsterhallen – 64 mio. kr.
- Byens grønne puls – 1,2 mio. kr.
- Rulleskøjteanlæg i Ørestad Syd - 8 mio. kr.

2. prioritet (12 point)

- Idrætshal på Holmen – 39 mio. kr.
- Bavnehøj Sports- og Fritidscenter – 169 mio. kr.
- Skoleidrætshal i Sydhavnen – 39 mio. kr. .
- Vandlegeplads i Ørestad – 2 mio. kr.
- Havnebad ved Havneholmen – 10 mio. kr.
- Træningspavillon i byens rum – 0,4 mio. kr. pr. anlæg
- Minikunstgræsbaner – 0,8 mio. kr. pr. bane
- White Water Kanal (rafting) – 60 mio. kr.
- ”Powerhouse” til Friluftsliv – 20 mio. kr.

- Idrætstårn i Sydhavnen – 60 mio. kr.
- Rideskole på Amager – 4 mio. kr.

3. prioritet (11 point)

- Iglohal (lethal) i Ørestad Syd – 6 mio. kr.
- Skoleidrætshal i Ørestad City – 40 mio. kr.
- Helhedsplan for Bellahøjmarken – 33 mio. kr.
- Boldmure i Ørestad – 0,4 mio. kr.
- Overdækning af pladser i Ørestaden – 2 mio. kr.
- Fælledklubberne - 15 mio. kr.
- Termisk havnebad i Sydhavnen – 30 mio. kr.
- Beach-pit (indendørs beachvolley) 8 mio. kr.
- Indendørs street basketball – 2 mio. kr.
- Sofies bad – 7 mio. kr.
- Udendørs Klatrevæg på Nørrebro 0,85 mio. kr.
- Indendørs petanquebaner – 1,5 mio. kr.

4. prioritet (10 point)

- Emdrupparkens Idrætsanlæg – 76 mio. kr.
- Stadshuset i Ørestaden – 31 mio. kr.
- Idrætscenter i Ørestad Nord – 80 mio. kr.
- Nyt stadion i Valby Idrætspark – 35 mio. kr.
- Badestrand i Svanemøllebugten – 35 mio. kr.
- Nye Havnebade – 8 mio. kr.
- Valby Boldklub – 3 mio. kr.
- Sejlklubben Sundet – 5 mio. kr.
- Københavns Roklub – 10 mio. kr.
- Amager Ro- og Kajakklub – 8 mio. kr.
- Boldklubben Fremad Amager – 13,5 mio. kr.
- International Kartingbane – 35 mio. kr.

5. prioritet (9 point)

- Overdækning af Fælledbadet – 30 mio. kr.
- IF Stadion- 65 mio. kr.
- Kunstgræsbaner i Valby Idrætspark – 14 mio. kr.
- Skaterhockeybane på Holmen – 1 mio. kr.

6. prioritet (8 point)

- Boldklubben Hellas – 1,5 mio. kr.
- Boldklubben Hekla – 2 mio. kr.
- Boldklubben B 1908 – 4,5 mio. kr.
- Boldklubben Prespa – 1,5 mio. kr.

NOTER

¹ Når det gælder sundhed, forebyggelse og integration, skal det understreges, at *de kulturelle foreninger* principielt rummer de samme kvaliteter som foreningsidrætten. I nærværende notat er det dog især idrætsområdet der er i fokus.

² Vigtigheden af at sætte fokus på børn og unge som målgruppe understøttes af undersøgelsen *Børns idrætsdeltagelse i København*. Undersøgelsen af kommunens 5. og 9. klasser viste, at *idræt* fortsat er den populære fritidsaktivitet. Det er imidlertid værd at hæfte sig ved følgende:

- I 5. klasse går 57 procent af børnene til idræt i en forening. I 9. klasse er andelen faldet til 39 procent.
- Mellem de københavnske bydele er der betydelige forskelle på børns idrætsdeltagelse
- Hvis forældrene er idrætsaktive, er sandsynligheden for at barnet går til idræt meget større, end hvis forældrene ikke går til idræt
- Jo tidligere børn begynder at gå til idræt, desto større er sandsynligheden for, at de fortsætter med at være idrætsaktive
- Andelen af børn, der går til idræt, er markant lavere hos børn med anden kultur baggrund end hos børn af forældre født i Danmark. Forskellen skyldes dog først og fremmest pigerne.

Københavns Kommune har i de senere år sat fokus på, hvordan **den sociale ulighed** blandt byens borgere kan mindskes. Den udslagsgivende faktor er *uddannelse* og *indkomst*. Jo kortere uddannelse og jo lavere indkomst, des vanskeligere er den enkelte borger og/eller familie stillet i relation til eksempelvis sundhed, kriminalitet og integration.

Dette forhold (forældrenes socioøkonomiske status) ”nedarves” i børnene, og er med til at præge deres fritidsliv – et forhold som særligt slår igennem, når det drejer sig om etniske minoritetsborgere. En indsats der retter sig mod de ikke-idrætsaktive børn, er derfor også *en forebyggende indsats*, jævnfør ”idrættens sidegevinster”.

³ Omkring hver tredje idrætsaktive voksen dyrker idræt eller motion inden for en afstand af 1 km fra bopæle (L. Ottesen og B. Ibsen (2000): Forsamles og forenes om idræt. Lokale og Anlægsfonden. København